

Prikaz
Primljeno: 8. 2. 1992.

Mr. MILI RAZOVIĆ Hrvatska gospodarska komora —Regionalna komora Split

**Dr. Ante Dulčić: “TURIZAM — NAČELA RAZVOJA I PRAKSA”
Institut za turizam, — Zagreb — Split, 1991.**

Turizam kao pojava i fenomen suvremenog čovječanstva, već nekoliko desetljeća, posebno zaokuplja pažnju brojnih istraživača i teoretičara, različitih stručnih profila.

Kao pojava turizam pokušava pomiriti nastojanja u zadovoljenju žudnje za višim kvalitetom života ali i istovremeno omogućiti drugim da posredstvom gospodarskih aktivnosti priskrbe jedan od značajnijih izvora zarade a posredstvom toga ostvarenje mogućnosti uključivanja u civilizacijsko i razvojne tokove svijeta.

Čitav kompleks turizma u svojoj punoj dimenziji analizira se i pojašnjava u knjizi prof. dr. Ante Dulčića “Turizam — načela razvoja i praksa”.

Knjiga je sadržajno i tematski strukturirana u šest cjelina-dijelova. Prvi dio definira turističke potrebe kao izraz i cilj privredne aktivnosti.

Turizam kao ekonomska pojava i predmet ekonomske analize i teorije drugi je dio knjige. Predmet narednog dijela knjige je turizam i proces privrednog razvoja.

Četvrti dio definira proizvodnju i ponudu turističkih dobara. Naredni — peti dio određuje turističku potražnju i potrošnju

Šesti dio knjige locira značenje turizma u međunarodnim ekonomskim odnosima.

Već prvi dio knjige ukazuje na sve specifičnosti i osobenosti u autorovom pristupu i izučavanju problema turizma. Naime, stavljanje u prvi plan definiciju i analizu turističkih potreba kao izvor i cilj privredne aktivnosti samo po sebi je “presedan” u pozitivnom smislu. Jer rijetki su domicilni ekonomski teoretičari, a posebno, turizma koji svoje naučne osnove upravo temelje na ljudskim potrebama.

Prema autoru “Odnos između dobara i potreba je temeljni ekonomski odnos. Ekonomska teorija istražuje taj odnos polazeći od opće paradigme po kojoj se potrebe “neograničene”, a dobra ograničena.

Ta suprotnost proizvodi dvije posljedice bitne za razumijevanje ponašanja čovjeka u procesu privređivanja. To su:

- a) nemogućnost potpunog zadovoljavanja čovjekovih potreba i
- b) nužnost izbora tj. davanja prioriteta jednim drugim vrstama potreba, odnosno uspostavljanje hijerarhije njihovog zadovoljavanja.

To je osnovni model ekonomske analize i interpretacije svih čovjekovih potreba, pa i turističkih”. (str. 14-15)

Na osnovi ovako postavljenog koncepta u drugom dijelu knjige analizira se specifikum turizma kao ekonomske pojave. Osim toga izučava se teorijsko analitička paradigma za istraživanje ekonomskih funkcija turizma kao i ekonomska teorija turizma.

Međuovisnost turizma i privrednog razvoja kao i ciljevi privrednog razvoja koji se postižu posredstvom turizma poddijelovi su knjige koji proučavaju i analiziraju suodnos turizma i procesa privrednog razvoja.

Zacijelo da je poglavlje Proizvodnja i ponuda turističkih dobara centralni dio knjige. Ovdje se na specifičan i osobito originalan način pristupa izučavanju svih funkcija i posljedica koje se odnose na turistička dobra kao preduvjet i element cjelokupnog djelovanja turizma. Turizma kao društvene i gospodarske pojave u cjelokupnom ljudskom okruženju.

Autor apostrofira da “u ekonomskoj teoriji turizma, turističko dobro poima se kao:

- a) resurs proizvodni i baštinjeni (naslijeđeni), ili proizvodni činilac, zatim kao
- b) proizvod turističke djelatnosti, tj. proizvodnih ekonomskih subjekata i kao
- c) predmet potrošnje turista, čije potrebe zadovoljava i to u dvostrukom obliku: kao proizvedeno te kao prirodno ili slobodno dobro” (str. 116.)

Osim pojmovnih oblika posebnom metodologijom se analiziraju karakteristike turističke potražnje na primjerima turizma Hrvatske, Jugoslavije i pojedinih europskih zemalja, posebno Njemačke za nas najznačajnijeg emitivnog tržišta.

Međuodnos i utjecaj potrošnje turista na promjene u proizvodnji i dohotku analizira se u posebnom potpoglavlju. Ovdje se posebno apostrofira značenje multiplikativnih utjecaja turističke potrošnje.

Posebna pažnja u ovoj knjizi poklanja se značenju turizma u međunarodnim ekonomskim odnosima. Posredstvom potpoglavlja efikasnost izvoza putem turizma autor na sebi svojstven način prezentira osnovna područja analize izvozne efikasnosti turizma, posredstvom plasmana turističkih dobara.

Brojni grafički prikazi, bogata statistička dokumentacija i proračuni koji ilustriraju i potkrepljuju teoretske postavke uz opsežno i stručno izabranu literaturu, koju je autor koristio pri pisanju ove knjige i koju preporuča svim turističkim djelatnicima, čini ovu knjigu izuzetnim znanstvenim djelom.

Stoga se može reći da prof. dr. Ante Dulčić posredstvom svoje knjige “Turizam - načela razvoja i praksa” na vrlo sustavan i originalan način doprinosi pojašnjenju ali i otvaranju novih stručnih i praktičnih dilema koje se odnose na turizam kao složen fenomen suvremenog čovječanstva.

Zato se i ova knjiga preporuča kao neophodno štivo svim onima koji su neposredno uključeni u turizam ali i onima kojima turizam nije “uža specijalnost”.